

Meie Mats

Tolmetus ja talitus asub Harju tän. 46/15.

Mr. 64. (246)

Laupäeval, 8. mail 1920.

Mr. 64. (246)

Samaria mees.

„Päewaleht“ soovibab meie nälgivatele suguwendadele Wenemaal juurewilja saata, sest seda on meil rohkem kui ise tarvitame.

BESTI
AR RAHMUS-
RAAMATUKOOL

„Säh, suguwend, näri sa neld juurikaid, need on wärsked kuuse juurikad! . . . Ma ise lepin sealiha ja kanamunaga!“

Prokuröör.

Luisse Westkirchi romaan.

(Järg 7.)

Müller tormas edasi nagu oleks ta Peetrit tahtnud maha lüüa, aga raputas ainult rusikat ja lahkus siis waarudes toast.

„See mees on armukade,“ ütles Sonntag. „Kuid siin jooksid veel teisedki ringi. Teie tütar oskas mehi narriks muuta!“

„Pidage suu!“ kisendas eit. „Herra Pott, miks lasete õnnetut ema oma majas veel hiritada?“

„Ei, ei, nii ei pea teie mind mõistma,“ rahustas Pott. „Need on ainult arwamised. Wõib olla nii, võib olla ka teisiti. Rahule jääda meie ei või, Fieke, siin peab midagi sündima.“

„Aga mis, mis?“

„Meie peame asjaloo politseile teatama.“

„Teatama?“

„Leiningeni kriminalpolitseile — jah.“

„Püha Jumal!“ nuttis ema. „Eluaeg pole mul politseiga veel tegemist olnud — ja nüüd —“

„Mina tulen teiega ühes. Homme hommikul kohe. Nüüd olge rahulik. Fieke, anna Marhenkele ülevalt tuba. Seal magage ööd ja hommikul läheme Leiningeni.“

Nagu kulutuli lagunes teade neiu kadumisest laiali, ja kõik küla tuli „Poolkuusse“ uudist kuulama, mida Marhenke jutustas.

„Lapsed, lapsed, ja seda just nüüd, mil ma tahtsin mehele minna! Rõõmustasime Heinrich Peterseniga, et rikka tütre saame, ja nüüd nii!“

Pott laskis wilet.

„Mis? Teie tahtsite veel mehele minna?“

„No jah, kui inimene alles nii kõbus on kui mina, mis? Minu tulewane on kirjakandja, teate, saab pärast paiuki. Ma olin selle üle ka juba Dooraga rääkinud?“

„No jah,“ ütles Pott õlasid kehitades, „siis pole see imegi. Siis on asi juba selge.“

Ja wõõrastele ütles ta: „Eit tahtis tütrele wõõraisa külge määrida — waadake! Aga tüdruk pani plehku!“

Kuid Siebenhausenis oli ka inimesi, kes arwasid, et Doorale Bantelni minnes midagi wõis juhtuda. Ja õhtul walitses külakeses õige tondijutulik meeoleu, nii et tüdrukud ei julenud lauta lehma lüpsma minna. Kärsitult ootasid kõik kordnikku Willem Wandereri, kes harilikult ikka „Poolkuus“ õhtul õlut jõi. Aga tema jäi täna Siebenhauseni tulemata.

Järgmisel hommikul rändas Kristjan Pott Marhenke seltsis Berenbergi, kust nad elektri-teel Leiningeni sõitsid — waene ema nuttes ja ahastades, Pott teda isalikult trööstides ja talle linnas veel wõileiba ja õlutki ostes. Siis mindi otseteed politseisse.

Ametitoas, kuhu nad juhutati, oli ainult kaks meest. Üks nendest, politseimundris, näis endine ohwitser olewat, teine kandis erariideid, oli kuiwetu, kotkaninaga ja linnusilmadega mees. Ta nägu oli nii kõhn, et woldid lõuale wenisid, habemeta, nagu näitleja nägu. Ta käed ei teinud mingisugust üleliigset liigutust, isegi rääkimise juures, ja isegi silmi ei liigutanud ta. Nad wiibisid tal ärapäõrmatult kõrtsimehe peal, nii et sel otse piinlik oli paigal püsida. Tema wahtis ainult kriminalkommissar Walteri peale, kelle juure ta juhutatud.

Karedal häälel pani kommissar omad küsimised ette, täpipealselt, selgesti, ilma isiklise huwita, nagu ametnik kunagi. Siis wõttis ta paberi ja kirjutas:

„Doora Marhenke, Bentelnist, 21 a. wana, keskmise suurusega, walget werd, sinisilmadega, helesinine kleit seljas, nõõrsaapad jalas, walge õlgkübar punaste roosidega peas, musta suurrätikuga, käes pruun käsitasku. Nii?“

Marhenke kuiwatas silmi ja nikutas pead.

Kommissar jatkas: „Läks 25. septembril pärast lõunat kell kolm Siebenhausenist, kus ta kõrtsimees Kristjan Potti juures teenis, Bantelni poole teele; teda nähti — kunni?“

„Kunni metsani, herra kommissar. Sinna saatis teda Johannes Müller. Mets, millest jutt, on poole tunni tee Siebenhausenist eemal.“

„Ja siis ei nähtud teda enam?“

„Ei, herra kommissar. On ju nii imelik, et tüdruk päise päewa ajal ära kaob. Ja Siebenhausenis leidub inimesi, kes siin kuritegu nuusutawad; teisi, kes usuwad, et ta armsamaga plehku pani. Teie peate nimelt teadma, herra kommissar, et tal armukesi oli. Jah, see on tõsi, tal oli neid veel mitu.“

„Teie ütlete, et tüdrukul 20.000 marka raha kaasas oli?“

„Jah, 20.000 marka, herra kommissar. Mina ise olin seal juures, kui pangaherra Frankenberg talle siin Leiningenis selle raha lauale luges.“

„Paberis wõi kullas?“

„Paberis, uutestuhandemargalistes rahades.“

„Hea küll. Ma algatan asja. Wististi tulen ma ise wälja Siebenhausenisse.“

„Jah, olge nii hea, herra kommissar, tehke, mis wõite, et asi selgiks. See on meile kõigile Siebenhausenis häbiplikiks, et inimene päise päewa ajal ära kaob. Ja ema nutab oma lapse pärast silmad peast.“

„Hea küll, hea küll. Kõik, mis wõimalik on, sünnib.“

Pott kummardas ja tõukas Marhenkele külge, et see ka kniksu teeks. Aga see oli nii kohmetu, et head päewagi ei ütelnud. Alles ukse juures kohmas ta ja pööras oma pisarates särawa näo ametniku poole:

„Minu Doora oli alati hea laps ja mina ei ole teda ka milleski takistanud. Tema ei talle

emasüdant iial jalgade alla. Ärge seda uskuge, herra kommissar!"

"Oh," ütles Pott wälja jõudes, „oli see aga üks hirmus mees!"

"Herra kommissar?" imestas Marhenke.

"Ei, see paistab õige hea inimene olevat."

"Ei, teine, kes nurgas istus ja meid põrnitses" Hirmus inimene, ütlen ma; wõtku teda tont!"

Juba pärast lõunat tuli kommissar Walter Siebenhauseni. Ta kuulas üle kõrtsimehe, Fieke, Sonntagi ja Marleni. Johannes Mülleri laskis ta ennast Bantelni teel sinnamaani saata, kust ta oma ütlemist mööda Doorast lahkunud. Teel püüdis ta noortmeest üle kuulata, kuid see wastas lühidalt, segaselt. Ja kui kommissar awaldas, et Doora Marhenke wõib olla mõne kallimaga wõis wä jamaale põgeneda, karjatas Johannes Müller walusasti, jättis ametniku sinna paika ja pani minema. See oli just metsa ääres.

Kommissar Walter waatas talle üllatult järele. Siis kirjutas ta raamatusse tähenduse ja hakkas kohta uurima, kus tüdruk kesk päewa ajal wõis kaduma minna, ilma et talt jälgegi oleks järele jäänud, kas wõi mõni riideräbalgi puude ja põõsaste küljele. Ta wahtis terawasti siia ja sinna. Tungis põõsaste wahela. Seal laulsid linnud ja otsisid wihmaussisid. Orawad waritsesid kooremardkaid ja harakad puuladwus naersid neid. Muidu walitses metsas sügaw rahu. Ei mingit murtud oksakest, ei vähematki märki, mis oleks tunnistust annud wõitlusest wägiwalla wastu. Jumalarahu igal pool, nii kaugele kui silm nägema ulatas.

"Kes teab, kus ilmakolgas see tüdruk meid wälja naerab," mõtles kommissar.

Ta pööras aga kitsast rada mööda metsa ääre tagasi ja sammus, terawasti ümbrust silmitsedes, kunni Bantelni, kus ta lese Marhenke järele päris.

See istus oma peigmehe seltsis parajasti kohwilual. Tema peigmees oli kõhn, warakult wananenud isik, kirjakandja, kellele elu küllalt hoope annud. Nüüdnegi pahandus oli talle jälle uueks katsumiseks, mis ta tusaseks tegi.

"See on just kui saatuse, herra kommissar. Minu pruudil pole õnne ja minul ka mitte."

Asjast teadis ta ainult nii palju, et Doora ei olnud koju tulnud. Muud teadet temalt ja ta pruudilt ei saadud.

Tagasi tulles as'us Walter metsawahi Bishofi juure Siebenhauseni ja Bantelni wahel sisse, küsima, kas ta 25. septembril metsas wiibinud ja keda ta seal kella kolme ja wiie wahel näinud.

Bischof silitas oma pikka punast habet. Talle ei tulnud 25. septembrit enam selgesti meele. Wiimaks taipas ta. Jah, see oli see päew, mil müristas. Tema oli Bantelni ligidale raiendikku läinud. Doora ei olnud talle wastu

tulnud, seda teadis ta kindlasti. Aga ta oli metsast mustlasi leidnud — meest naise ja kahe lapse seltsis. Teel oli ta näinud ka Potti sulast kartulikoormaga ja kohwriga. Siis oli wihma sadama hakkanud. Ta oli puu alla warju läinud, ja kui ta koju läks — jah, tõsi, seal oli tee äärest kraawist äkki Johannes Müller üles tõusnud, läbi ja läbi märg, ilma kübarata. Tema hüüdnud teda, aga Müller waadanud talle lolliilt otsa ja läinud, ilma et oleks wastanud. Pärast kuulnud ta, et noormees sellepärast mures olnud, et Doora ära läinud ja ta maha jätnud, mis tagajärjel ta pool lollakaks jäänud. Tema olla juba lapsest saadik teistsugusem olnud teistest, ei olla ka iial enne ühtki teist neint waadanud. Doora Marhenke olnud selle waewalt 18-aastase poisi esimene armastus.

Kui kommissar Leisingeni tagasi jõudis, iäks ta jalamaid prokurööri juure. Prokurööril oli puhkeae, Paul v. Tüngen täitis tema aset.

"On olemas juhtumine, mille üle ma teiega, herra prokuröör, tabaksin rääkida," ütles Walter.

Tüngen waatas üles paberilt, mille peale midagi kirjutas.

"Noh?"

"Siebenhausenis olla 25. septembril pärast lõunat kell kolm üks neiu ära kadunud." Walter wõttis paberi mapist ja luges: „Doora Marhenke, Bantelnist, 21 a. wana, keskmise suurusega, walget werd, sinised silmad, seljas —"

„Kes? Mis? Mis te ütlete?"

Walter algas uuesti: „Doora Marhenke, Bantelnist —"

„Kadunud? Mis tähendab kadunud?"

Walter silmitses prokurööri imestades. Tema ei olnud wilend Tüngeni ärituses näha; kes üles oli tõusnud ja ärewalt edasi-tagasi kõndis.

„Kudas kadunud?"

„Ta on 25 septembril teenistusest lahkunud ja Bantelni ema juure läinud, aga ei ole sinna jõudnud."

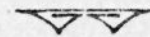
Kuna Walter asjalugu lähema't seletas, kadus Tüngeni näolt põnewus. Ta wõttis jälle istet, lõi silmad maha ja kuulas waikides, kuna ta käsi paberinoaga mängis.

Kommissar lõpetas:

„Wõimalus on olemas, et siin kuritegu on sündinud. Aga on olemas weel teine võimalus, et tüdruk oma kallimaga laia maailma põgenes. Pean ütleva, uurimise põhjal usun ma teist võimalust enam."

Nüüd tõstis Tüngen silmad üles ja ütles elawalt: „Muidugi, see näib võimalikum olevat. Mina usun seda ka."

„Nüüd tuleks walida, kas Siebenhausenis edasi uurida wõi ajalehtedesse kuulutus panna, milles kadunut taga otsime." (Järgneb.)

Iwan Rukawishnikowi luuletuskogust „Armastuse ja Igawiku Trioletid“.

Tlk. J. Hõbelaisk.

Las' triolettide kristall
sull' awab kurblikku poeti.
Sa näed, ta hing on kurb ja hall
kui triolettide kristall:
ta ikka sama — püha graal,
waid aege soojus werre weeti.
Las' triolettide kristall
sull' awab kurblikku poeti.

1. Loon sõnuist julgeist trioleti.

Kui aastaid elat rida pikk,
kui naeruwäärt on rutt ja kiire,
kui külm linn suur ja padustik, —
siis triolett nii nõiduslik
teeb hinges pilke, walutiire.
Kui aastaid elat rida pikk,
on naeruwäärt ju rutt ja kiire . . .

Loon sõnuist julgeist trioleti
kui armukesest naise kalli,
kui tormist päiksekiirte keti.
Loon riimest hullest trioleti.
Kuid ei. Poet ei suuda wetti,
ei uppu äripäewa halli!
Loon sõnuist julgeist trioleti
kui armukesest naise kalli.

Ei sõnad õpeta meid mitte
ja sõnad midagi ei anna.
Siis milleks nad? Ei tea mitte!
Ei sõnad õpeta meid mitte.
Nad ainult — seda, seda mitte!
Ei muinasjutud meid ei kanna.
Ei sõnad õpeta meid mitte
ja sõnad midagi ei anna.

Kõik piinad salad, waimustused
ma awan teile, minu salmid.
Too, muinasjutt, kord unustused.
Kõik piinad salad, waimustused,
ma teile awan, unistused
ja unistan mu patuwalmid.
Kõik hinge piinad, waimustused,
ma teile awan, minu salmid.

Ma oma salmikute jumal,
kui nendelt tahan ise õppi.
Ei roojasta neid patuhumal.

Ma oma silmikute jumal;
neid laulnud wabaduse kumal,
kui surm wõis rohkeid ohwrid noppi.
Ma oma salmikute jumal,
kuid nendelt tahan ise õppi.
Küll pisaraist. Kuid mis siis waja?

Ei waimustused, unistused
too teile lainud aega kaja.
Küll pisaraist. Kuid mis siis waja?
Weel ootamata luuletaja
toob iludustest tunnistused.
Küll pisaraist. Kuid mis siis waja?
Mull' jätke õrnad unistused.

Rahwasaadit Kodufülas.

Rahwasaadit Siim komandeeriti erakonna poolt
kodufülla walijatele maaseaduse üle lõnet pidama.
Ta pakkis oma kulumud püksid „Bäwaehe“
sisse ja sõitis.
Kodufüllas jõudes, ajas ta habeme ära ja lõi
uksepiida kätte kuulutuse:

„Annan walijatele igasugust juhatusi ja seletust.
Rahwasaadit Siim.“

Siis istus ta laua taha ja hakkas lõnet, mida
ta pühapäewal koolimajas ettelandma pidi, pähe
õppima.

Wärsti tuli k'egi uksest.

See oli k'ondi Ants.

„Tere, ärra!“

„Tere, tere! . . . Mis head on?“

„Ma tuln nõu ja juhatusi paluma . . .“

„Wäga tubli. . . Oma walijaid olen ma wal-
mis igal ajal teenima! Milles asi seisab?“

„Waat, asja lugu on niisugune, et ma . . .
ma tahaks teada saada misugune plaaster see selle
wa tatiidbe wastu kõige parem peas olema!“

„Hm! . . . Tatiidbe? . . . See ei ole meie
erakonna programmis ettenähtud! . . . See on
maaliitlaste programm. . . Sellest ei tea ma
midagi. . .“

„So oh! . . . No mis asja te seal logus siis
audusite kui te sedagi ei tea? . . . Ja ise kirjutab
parvesta wälja ukse peale, et annab nõu ja juhatusi!
Wutawa Kogu olen ma k'olku walida aidanud ja
nähud ei saa ma niigipalju abi, et oma hobusele
jälle ristiniimese nägu pähe muretseda!“ . . .

„Ja, sin ei wõi ma lahjuts midagi parata.
Niisugused asjad ei kuulu minu eestwast!“

Boole tunni pärast tuli teine nõuküüsiija.

See oli Taku Triinu.

„Tere tembutaat!“

„Tere, tere!“

„Kas sa ikka annad nõu ja juhatusi?“

„Ja muidugi, muidugi!“

Usuõpetuse talleke.

„Kuule, koolipapa, mis sa punnid! Võta minu talleke ka oma lammaste juure, küll ta omale ruumi mõistab teha!“

„Ilma maksuta või?“

„Ilma maksuta jah!“

„Ilma tempelmargita kah!“

„Pärts ilma!“

„Vaata kui kena! . . . Ma tahtsi su täist kütuda, et sa oled nagu targem mees ja suures linnas elanud ja kõilsugu hutuist kaitsenud ja sa võid muudu iga asja kohta oma sõna ütelda! Kas sa võidks mulle nõu anda tubas tanguvorsti haputsimine mise eest hoida? . . . Et tub raipenahk wägisi haputs minema! . . . Soia küll teist külma wee sees, aga see ei aita — kiskus selle miki wälja ja jääb teine järele kui üks muudu wa hall purn! Mis sa arwad?“

„Wäga kahju, ega siin ei tea ma midagi ütelda. Vorsti tegemine ei ole meie erakonna programmis ett nähtud. . . Se on koguni teine paragrahv!“

„Sooh! . . . No mis wiguri pärast ja siis kuulutab, et nõu ja juhatusi annab? . . .“

„Ma annan juhatusi poliitilistes küsimustes ja sotsiaalsetes. . . Ses suhtes on ka minu kuulutus wälja pandud!“

„Wat sul uudist! . . . No mis sa arwad siis, et worstitegemine ei olegi poliitika? . . . Mis asjaga sa seda poliitikat teed kui sul kõht ele on? . . . Wõi tanguvorst ei olegi poliitika? . . . Kena küll! No enam ma seda sinu erakonda küll ei wahi, seda ära mitte mõtlegi!“

Müüne minuti pärast läks üks lahti ja sisse astus Bilu Pärt.

„Terasu!“

„Su. . . tere, tere!“

„Noh, oled omad kiltsub-kaltsub ka jälle kodunurka taastanud? . . . Kas see saadiku amet wõtab tere haiget wõi? . . . Jah, ega ta terget ole seal

ühtepõhku hääletada! . . . Tõmbab kõri libedaks!
Mis ja siis mõtleb nii? pihata hakata?"

"Ma tuln ainult paariks päevaks koju —
eralonna soovitusel. Tahan siin rahvale ühete-
teistest asjast kõneleeda: Mitama Kogu tõekest, maas-
jadusest, alkohooli küsimusest, usupetuse küsimusest
ja nõnda edast. Siis lähen jälle pealinna tagasi!"

"Kas nalja! . . . Mõdi nii on lugu? . . . No
siis lähed ju varsti jälle tagasi! . . . Ja jah! . . .
Ma tahtsi enne su käest väiteid nõu küsida! Sul
ikka natuke aega on — ma teen paari sõnaga."

"Ole lahke!"

"Baata, asjalugu on järgmine: Ma tuln
näbala eest Tongumetski Jüri juurest joodult. Jüri
sai väiteid põngerja ja nõu, muidugi mõista, waja
teine ikka ära risti, kus ja muidu maatohas ikka
läbi saad? . . . See ju ikka nii olnud ja mis me
siis seda uudist ja tagaajama hakkame. . . No
ladna. Sai seal süüdud, joodud ja ühte teiti nalja
tehtud. . . Wiimaks, kui juba kõit küllalt oli maits-
tud, mõtlen ette, et wõtan kätte ja lähen ära koju.
Mõinu kodus haige ja ega ta sellega ka nõus ei ole,
kui ma liiga kauaks jään. Teeb kodu jälle lamoori
ja kas mul seda tarwis on. Mõistin siis pubeli
haljast kaenlasse ja hakkasin tulema. Mitte sauna
kohal tuleb aga mulle üks mees vastu, lõbb mulle
müütsu pähe, wõtab halja pubeli ja lähed. Ma
kuktusin maha ja lõin ninapealse vastu maantee
kiwi ära. . . Näe, praegu siit sinisewõitu kõit. . .
Nojah, kas see õigus on? . . . Kas on sellelgi mind
õigus liika, kui ma joodult tulen? . . . Mis?"

"Muidugi mõista ei ole!"

"No wat, sellepärast arwan ma, et on waja
seda lõbbat kaelaõhtulikule wastutusele wõtta."

"Seda wõib sa teha. . . Lõbbja on sulle mui-
dugi tüntud?"

"Jah, wõta näpust! . . . Kus ma teda tunnen!"

"Aga nime tead?"

"Et tea seda kuraditki!"

"No siis on ju wõimat: midagi teha!"

"Kas sa ei mõiks seal kogus arupärinist siise
anda? Sa päri järele, mispärast Bilu-Pärdi nina
alune siniseks on lõbbud? . . . Wal' määrwad komis-
jooni, kes selle asja wälja uurib!"

"Mõisuguste asjadega ei tee meie seal tegemist!"

"So! . . . Mõdi te ei tee tegemist? Mis te
seal istute siis? Ah, inimene peksatse sandiks ja
wigasaks ja te ei tee mitte tegemistki? . . . Ilus
kuulda! . . . Wäga kena! . . . Aga kui walimised
tulewad, siis norite häält: anna mulle ja anna
mulle! . . . Aga sellest ei küsi, kas sul on weel
häält sees wõi ei ole! . . . No he: küll!"

See oli Siimule hirmus päew. Üks tuli ikka hul-
lema nõu küsimisega kui teine. Sarw: Kuslas t htiis
teada, kuidas naisest lahti saada; Kupu Kadri —
kas lehm rohkem piima ei hakka andma, kui ta ära-
rautada; Oksa Mart — kas Põhja korpuje sõnni-
kut wõib naaripõllule wedada; Kolka Mari — kas
mustanahalistele lastele wõib ristiniimise nimeid
anda; Toppi Karel — kas Jüri laupäewal wihma
sojab wõi on ilus ilm ja Wõmme Juss — kas puu-

tri pruulimise eest tr hmi saab, kui kroonu wiina
müüki wõib lastakse. Siim oli kogu päewa n gu
sun: kerisel. Siim oli läbi ja läbi märg ja
närwitest oli suur profi nt kas lorda kattenud.

Wiimiks ei jõudnud ta enam wälja kammata
ja lõi lambriuts: 12 tollise n elag: kinni. — — —

Pühapäeval oli koolimaja saal rahwas tungil
täis. Mõit oot sid Siimu, kes kõnet pidi pidama.
Siim aga istus kodus täre katusel, hoibis ninu
korina äärel ja loulis jalgu kõlgutades:

Mats kühiseb ja silgub jooksuad pütti.

Üks heeringas ja istub pütti ääre peal.

ja wõreft teeb röödi nardes Tuti-Fruti

ja kõster pööb röögeid emiseal! . . .

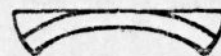
Siis ronis ta katuselt maha, jooksis suust
wõhlu wälja ja des koolimaja se, wõtas korrastest
siise, kirjutas, jooksis jõe äärde ja hüppas peale
wette. Gori.

Uudise-pakkuja.

Kui rõõmus olen nüüd
ja lustil kajab hüüd!
Ma rändan Wiru frondil
ja wahel haawa Tondil,
kord Kaarli puisteel,
siis Kadriorus weel —
ja ikka ürgab mu keel:
Ma olen wäike plikake
ja meeldin meestesugule!
Halli, hallo, hoilallalla,
kõigil uudist pakun ma!

Kas kena kewade
ehk sume sügise,
kas suwi on wõi tali,
kui külm on wäga wali:
mul ikka rõõmus meel
on omal saagi teel
ja sekka hüüan weel:
Ma olen wäike plikake jne.

Kui waatan rõõmsasti
wast frondil tagasi,
siis paljud rutwad wasta,
ei taha mööda lasta;
mul sulg on kübaral
ja nägu loori all,
ning hõiskan sosinal:
Ma olen wäike plikake jne. Jaska.

Aaksteist peatüffi Pärnuft.

Teine peatüff.

Juba kolmat nädalat elan ma siin wäitfes wärske ja suits tatud räimele linnas, hingan wiletjatesse kopsulöödijad:si tänawate kasel hted: karg t arooni, mere hõb: kohinat ja supeluspargi müütilist waitust

Eh! mülit küll praegu meie kõrgemates poe:side kuningat: ja presidentide ringis wäga kahtlasel kohal on, et jõe siiski, minu arwats, Pärnu sup:lus:pargi kewadebine salapärane müit Wisnapuu wärskest sõnnikust taha.

D, kas tunnet: Pärnu supelusparki?!

Te kuulnud olte, mis räägib prohwet paradisiist ja Adamast ja Ewast ja sest õunast süntind kriisist, ja siige piit nüüd paradisiist:tekinud teil sitme ette ja see on nii ilus ja nii wõluw, et teil filmad kisub mette.

Uga mis on paradisiis? — me „paadepark“ on saja wõrra lenam!

Seeal paradisiis oli armastajaid kaks, o, ainult kaks ja mitte enam —

siin aga armastajaid igal pingil, mättal, künkal tüwe najal

ja keeldud õune sajab nagu rehet igal ajal!

Ea süü ja maitse — wiigi*) lehte pole siinul waja ja ütski „Reerub“ sind ka paradisiist wälja ei aja.

D, mis on paradisiis! — me „paadepark“ on taewas — miks wene tibra muidu armukraawega ta ristipõiki läbi kaewas?!

D, kuidas tahaksin ma wägewat poe:si luua sellest „paadepargist“! Poee:si, mis lainetama paneks maailma rahwaste rinnad ja märtsa kergendaks kihlaste hülgepüüki. Uga mu kahetümnepeennine sulg on wõimetu seda korda saata.

Uga siiski — ma katsun. Ka Sunni katsus ja tuli hästi wälja.

Wanal ajal kui Brackmann alles linnapea oli ja omantimeisel „bulwaril“ iga päew paar korda jalaluude paenduwust ja kalossi taldade tublidust proowis, oli „paadepark“ wäeti ja wilets.

Nüüd aga, kus meie omad mehed linnapiruka otsas tiritamine kaswatawad, on „paadepark“ koguni teise ilme omandanud

Enur osa puid on, kas maharaiutud ehk är: kuitwada lastud ja see on wägi lena, sest wihmaga on niisuguse kuuwa puu all tona pilutada — pole karta, et märjaks saab! Kõnniteed on rohtu täis kaswanud ja see on selge tunnustus igaleüh le, et Pärnus ka midagi kaswada wõib. Et pargis j:lutajat le wäitfest mee:lehead walmistata, on Sup:lustänawa „Kanna Kõrtsi“ juurde wiitw allee prügihunnikuid täis w:etud. Neid hunnikuid mööda ronides ja kõig:ga, mida raha eest osta ei saa, ris:teerides, wõib inimene enesest lugewa ijeloomu

*) Seda ei ole ka praegu, õigust welda, kufagilt saada. Waremalt, kui Wiit „P. Postimeest“ toimetas, oli neid wiigi lehti küllalt, nüüd aga on kõik karulehed.

wälja arendada, kui tal õhtul koju minnes sest ijeloomust meel midagi toaleti woltide wahale on jää: nud. Niisugustid prügihunnikuid tuleks rohkem ja ka teistele alleedele, kus rahwas jalutab, w:dada.

See annaks ehitels head teenistust kingsepa: dele ja teist:ks suurendaks linnahaig:masa op:rat: siooni osalonna siisetulekut.

Ka wõiks, et piit ühtlasem saaks, hundiaute, kaewikuid ja traataede siia: sinna ehitada.

Kuid, kui kõik märgid ei peta, siis saab ka see tulema

Seni aga wõib sell:ga leppida, mida on jõu: tud pakkuda.

Ja pakkuda on, Pärnu oludega rehtendades, küllalt jõutud.

Uga siiski — eh! see „paadepark“ küll üts läbi ja läbi ideaalne „istandus“ on, wõib siin mõn: dagi juhtuda, mis just kõige paremine närwide peale ei mõju.

Ja midagi sellesarnast juhtus minu isikuga.

See oli ühel ilusal õhtul, kui par: waitfes ramme:stuses tultus ja ütski hääl atmosfääri ei wä: gistanud, wäljaarwatud Sakatowi ahtimine kufagil muult läheduses, kui ma mer:ääres pingil üht kaht: last raamatut lehitsefin.

Minu kõrwal teisel pingil istus wäite siidi: kulmuline plika ja waatas unistades kaugele merele.

Ta noored rinnad õhulise bluuse all pakatafid nagu lastani õie rüpad ja ta huuled karjusid mee: heit:ks suu:luste järele. Kirgliste suudluste järele.

Ma jätsin raamatu lehitsemise ja lastsin oma pilgud ta näkku onkrusse.

Ta märkas seda ja wastas mu hirmsatele pilkudele samastega.

Ma sain aru, et ta walmis on kõite mu ette: pane: kuid ratifitseerima.

Kuid ma olen Kutusowi strateegia poolehoidja ja ei tungi kunagi peale.

Ma ootasin.

Tal oli wähe kogemusi ja sellepärast ootas ka tema, algatust mulle jätt:ks.

Kuid ma olin ütskõitne, nagu Itaalia sawipott. Tund mõõndas, kuid seisuford jäi ühesuguseks.

Wiimaks astus ta õfustawa sammude:

Ta wõitis taaskust pliiatfi ja kirjutas midagi pingi seljatagusele.

Ta kirjutas nii, et ma seda nägema pidin.

Siis tõusis ta üles ja kadus rutulist: sammudega paude wahale.

Ma lätsin pingi juurde.

Pingi seljatagusele olid kirjutatud erad read:

Ma armastan teid . . . E. W.

Ma kirjutasin sinna kõrwale:

Ja mina teid. . . G. T.

See oli selle algupärase romani algus. Teisel päewal leidsin ma pingi seljatagusest:

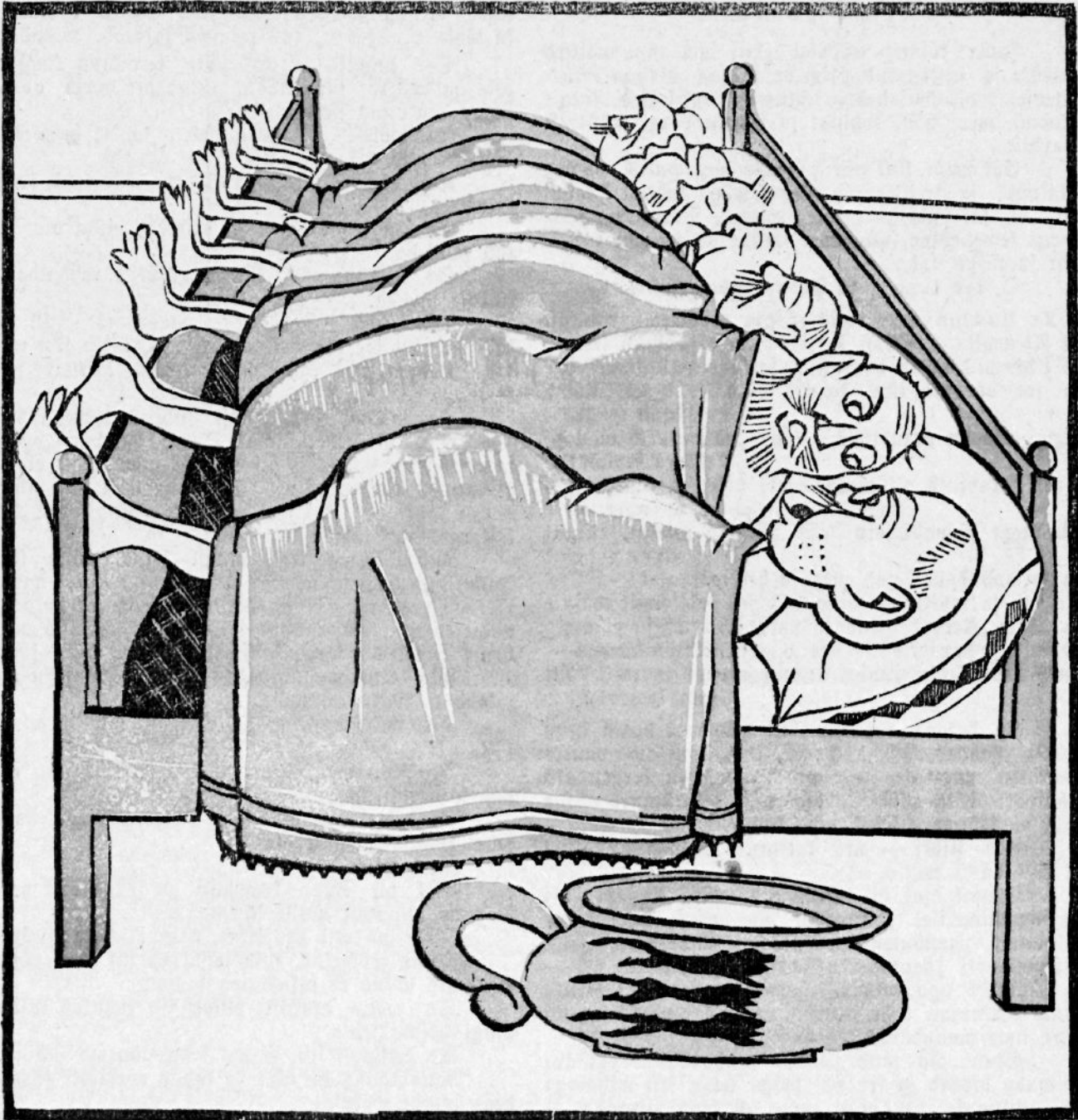
Ma tahan t:iega tuttawaks saada.

Ma kirjutasin sinna kõrwale:

Ja mina t:iega! . . .

Järgmisel päewal oli pingi seljatagusest: Kudas? . . . Kus kohal?

Tallinna linnaisad ja muusika.

Tallinna linnaisad: „Muusikaga ei saa me põhjusemõtteliselt nõus olla, see segab meie rahulikku töötegemist linna rahwa kasuks!“

Ma kirjutasin sinna kõrvale:

Täna õhtul kell 6 Ammende Villa juures pingil!
Siis ootasin ma igatsusega õhtut. Kell 6
olin ma kohal. Ta ei tulnud. Mis see tähendab?
On talle midagi juhtunud? . . . Imelik! . . . Eh!
kirjutas ta pingile põhjuse, miks ta ei tulnud?
Waja järele waadata!

Ma läksin pingi juurde ja näkk oli mulle
kõik selge. Keegi Weller oli minu viimase kirjutuse
maha kustutanud ja ise asemele kirjutanud:

Kaks nädalat peale Messia teist tulemist,
Waldhofi waremete wahel. Aga paige paksub
pätsid ja säärtega saapad jalga — muida wõite
juhtruhatguse saada!

Nõelatöölise streigi ajal.

Rätsepmeistri naine (sellile): „Tule nüüd magama, Juss, mis sa molad, wana ei tule enne kodu kui homme lõunal.“
„Ei tule! . . . Sa tead, et nõelatöölised streigiwad ja ma ei taha streigimurdjaks saada!“

Ma sülgasin. Ta o'i seda lugenud ja arvama jäänud, et ma teda ja ta noori süütaib tundeib ainult narrida tahtsin ja sellepärast oli ta tulemata jäänud. Ja seniajani ei ole ma teda enam näinud. Ma olen jälita süüdlane! . . . Ja — ta niisugused loob wõiwad „paabepargis“ sündiba. Gori.

Ütles. „Säh sul wõitlus ja töölisteselts,“ ütles Kääripära, kui lootus weerand miljoni wõita wett wedama läks, ja andis wõidulaenu pileti Tubaka-Jassile wilkaks keerutamiseks.

Matwei.

Narwa — Kreenholm.

Hans von Käll.

1. Kreenholmi wabrik.

Narwas elatakse lootustega. Kõikmine surelt ootab, millal sealihä odavamaks läheb, rikkam — millal täitumistustest lahti saab ja piduõhtud lubatakse, aga 10-tuhandeline Kreenholmi wabriku töölised armee ootab pikkafilmi, millal wabrik käima pannakse. Wiimaste seisus on täbar. See töö-armee, mille esimised kaadrid 60 aasta jooksul hiiglawabriku on loonud, kus praegu 55,000 kubumise masinat, kus 1914. a. kapitaalet läbiots 16 milj. oli, — see armee istub nüüd ja nälgib. Misparast? Aktiionärid hoiawad oma raha wäljamaa pankades ja lastawad wabriku direktori Gesti walitsusele ja töölilistele seletada, et wabrikut walnuta puudusel ei saawat käima panna. Misparast ei ole waluntat? Direktorid seletawad, et okkupatsioonil ajal olla saak-lased 48 miljont eest kaupä ära wiinud ja raha maksmata jätnud; enamused olla ka wabrikut laastanud ja nüüd pidada tooresinete muretsmise juures riit appi tulema. Aga sellest herrad aktiionärid ei räägi, et nemad ei taha, lihtsalt, oma sterlinginaelu Gesti turu pale saata, kust neile tule mune wastu an'akle. Nä on lihtne.

Ja töölised, kes oma termise ja elu on andnud wabrikule saawad 12 (kaksteistkümmend!) marka kuus elutalliduse raha. See on Kreenholmi wabriku poolt wäga liidumäärt tegu, ei wõi ju lasta inimesi nälga surra, sest juba Narwa kiriku kogudus annab oma wõimetutele liigetele 20 marka kuus abiraha. Igatahes, wõime Narwa töölilistele komisjaari (wist?) hra Aströmi, komplimenteerida, seni kui meie teisi huwitawaid peensusi ette ei too. Aga . . . kas maksab neid ette tuna? Kas tööliliste komisjoni wõi kedagi muud see asi huwitab?

Krusaabaw on, et iga teate Narwa üle siin, isearanis Kreenholmis, palawa huwiga wastu wõetakse. Mõni päew tagasi kirjutati „Postimehes“, et „Gesti Opetatud meeste Selts“ Tartus mitmeid teaduslisi küsimusi harutates, muu seas, ka sõna „Narwa“ üle pikki kõnest on pidanud. Siin wõeti see uudis rõõmuga wastu. Kui juba haritud mehed, kes kõrge riigi palga saawad, tundide wiisi Narwa üle kõnest peawad, — tähendab, wabrik läheb warfi käima. Mis siis weel muud wõib olla, sest 10.000 inimest ootawad tööd. Kui neile aga seletati, et „Opetatud“ mehed Tartus ainult sõna: „Narwa“ tähenduse üle rääkinud on, et mis keele sõna see on, kas Wene wõi Gesti, — siis ei saanud inimesed enam aru, kas naerda, wõi tõsine nägu teha. Mina tahisin küll seletada, et niisugusel teaduslifel harutamisel oma tähtsus on, siit kuulud Ameerika kirjaniit Mar! E w a i n selgitas omal ajal ka niisuguseid asju ühes põllutöö lehes, kus ta „h i i r e p e r i o o d i d e s t l e h m a l a s w a m i s e j u u r e s“ kõnles, eh! jeda uuri, misparast meretiigu sõjatekiri mängu juures külmaweretisets jääb; aga inimesed ei uskunud.

2. Kõmbed ja stiil.

Suur kiwite Kreenholmist linna. Kõheloop lenob pärnpuud ja asfalist kõnniteed. Ümberringi monumentaalsed ehitused, ilusad wälispidi, kus sees asuwad, wäljastes laatrikes tööliliste perekonnad, nagu loom aias ahwid puurides. Kusjal uulitsal, mis lai nagu Newski, põlewad õhtu wiolet-amaruses suured elektri laternad. Sammeti tuul flub nägu, kallistab käsa. Wärske mulla lõhn ja kwide aroom ergutab jalutajaid. Neid on palju kõnni teel. Poolpm das alles paistawad walged, punased, mustad kleidid . . . Määratu palju wäljasi last ja kōri as'eldawad tänawal ja rahwa seas. Jääb mulle, nagu oleks kusagil hommitumaa sadama linnas. Ümberringi kõdistaw naer ja kirkumine. Neiuks filmad, halli, jultunud waatga, kutsuwad mehi. Noor plika, alles pool lapse riides, aga paljuma rinnaga, näpistab mind möödaminnes puusast. Põõbran tagasi:

„Teie olete wäga kelm, preili. . .“

— Kelm? Misparast? —

„Teie tegite mulle walu. . .“

„Tüh! asi! . . . Ma mõistan ka head teha!“

Jmestan. Sähen ühes neiuga ja mõllen: on see weel üks kodune tütarlaps, eh! une petite femme publique? Teen juttu:

„Misparast teie nii kergelt riides käit. wõite ära külmetada.“

— Tähja kah! Mii on ilusam. Kui palitug: käin, ei löö keegi külge. —

„Aga, preilikene, teie olete weel wäga noor.“

— Mäh! pole wiga: noor näht wenib. —

„Kas te mitte ka kusagil?“

— Ja, Jõa balnitsas, teate, suur kirbitja maja, parahoodi priistani juures. —

„Ja elate kus?“

— Kulgul. —

„Kas ma tohin teid sinna waatama tulla?“

— Kas teil tšarksi on? —

„On.“

— Oleme rääkinud. —

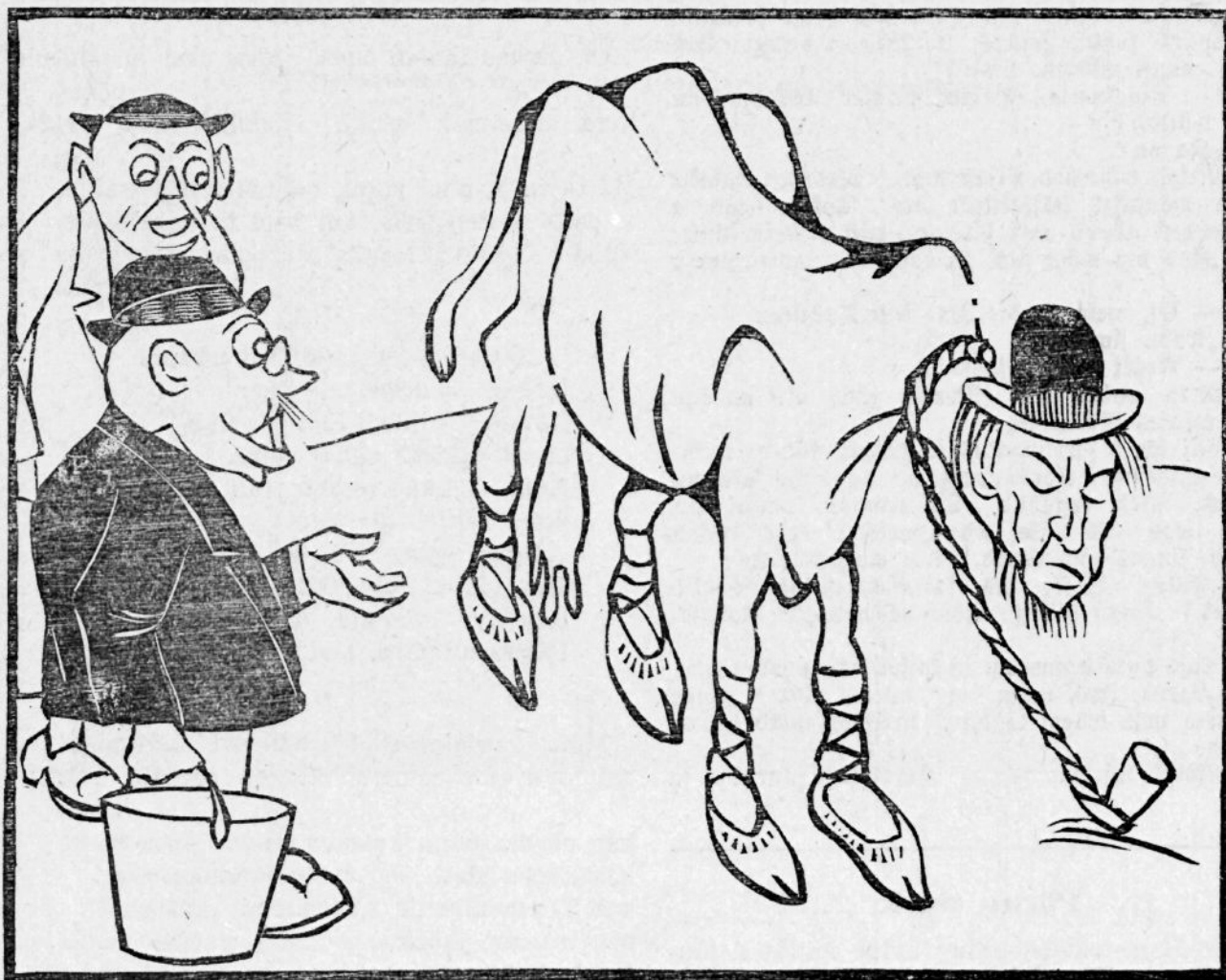
Ja jutt läheb selles stiilis edasi.

3. Kulgu.

Selle nime all tuntakse siin terve rida kasarmuid, kus elutawad tööliliste perekonnad. Siin on kõmbed wäga kerged, sest elu on raske. Üleüldse, Kreenholmi kasarmud, kus rohkesti omaette elajaid noori naisi ja neiusi on, wõib teatavas mõttes wõõrastemajaks nimetata, sest kasarmud nr. nr. 10 ja 11 on siin rohlem „Bondoni“ ja „Pariisi“ nime all tuntud. Siin saawad juba osalt sotsiaal-utoopistie reformid teostatud, raha äraaotamise suhtes, sest üks muju maksab siin kolm naela leiba, eh! 1 nael sealihä. Siin on Kreenholmi Jõschiwara.

Kui Narwas ennemalt suuremad wäeosad seisid, ei olnud „Bondon“ ja „Pariis“ just mitte wäga soowitawad wõõrastemajad, sest seal puudus arstiline järelewaatus. Nagu pikkeks sulle puuduse peale panid Nabawalwe bataljoni poisid siin inspeksiooni

Talumatsi lehm.

„Nüüd oleme selle lehma igasuguste sunniwõtmiste ja küüdiga ära kurnanud ja tast ei saa enam mitte midagi!“
 „Kuidas nii! Tal on veel liha kontide peal ja tugew nahk, selle wõime ära rekwireerida!“

toime. Üks nendest ehtis tohtriks, prillid ees ja suur punane rist kae peal; teine — elulutsje poolest tallipoiss — oli welster. Welster wõttis hobuse-rantamise riistad lastiga kaenlasse ja mehed läksid kulgule. Kasarmus suur äratus: „Tohtrid tulewad.“
 — Kus on siin „Baatola-Maarja“ ja „Ar-mastuse-Turbiin? — küsis „tohter“.

„Meid ei ole siin,“ wastawad naerd.š naised, kuuldes liiga tuntuid nimesi: „Baatola-Maarja“ läts mehele ja kannab nüüd kulb kümnerublaistest kõrwarõngaid; teine läts ammu „Sowdjeeplasse.“ Naised on rõõmsad ja loodavad, et sellega asi lõpeb, aga eksiwad.

— Aga, kus on Jraida Hofenstraus? —

„Siin,“ wastab neiu ja preeb tõsiselt t.iste wahelt wälja.

— Ja Heleene Pats? —

„Siin,“ wastab teine, jäädes samuti tõsiseš.

— Teie elate 10-aš numbris? —

„Ja.“

— Olge lahked, tulge sinna. —

Tuppa jõudes paneb welster ettewaatlikult oma „arsti riistade kogu“ tooli peale ja tohter ätleb neiu.šle:

— „Esterwõlli“ telegrammi nr. 4016 põhjal pean ma arstiteaduslise juurdluse teie kehade juures toime panema. Wõtke riidest lahti! —

„Meie oleme ju t.riwed!“ wastawad neiu.

— Palun, mitte wastu rääkida! —

„Aga, m il ei ole ju midagi wiga, herra doktor!“

— Wait! Teie veale on poliisei arstile laeb-tused sišse antud ja ka adrešši teatatud. Minul on am.lik käft t id läbi waadata.“

Tohter wõtab taskust kartuli nõudmise talongi intendantif. Ni. iud lõwwad kartma ja lõhklewad.

Wiimats, nähes, et wastupuihelda ei maffa, ütleb üts:

„Doktor, mina olin enne käll haige ja käisin Kreenholmi tohtri juures, nüüd olen terve. Kas ma sa ennast näitama pean?“

— Tingimata. Herra welsler, kas auto on wälja tehitud? —

„Ja on.“

Neid wõtawad riidest lahti. Neid waabatakse kätäna walgusel põhjalikult läbi. Tohter l-iab, et üts nendest nõuab weel järelarstiimist. Neiu küsib: „Kas ma wöin siin, Kreenholmis, tohtri juures käia?“

— Ei, meie ewakue-rime teid Tallinna. —

„Kuhu sinna?“

— Kopti haigemajasse. —

Neiu palub teda Marwa jätta, arst on aga omaš otfuses kōikumata.

Nii lõp b järelwaatus ja doktor lähüb welsleriga minema. Korridoris on oga kōik kafarmu elanikud kokku kogunud. Sunnetumal lombel on rahwa seas üts plika, teda „welsler“ lord kroonu ree peal linnas sõidutanud. Sie joolseb juure:

„Wul! Saks, kas ja nüüd welsleriks oled hakanud? Sina olid ju mõni päew tagasi hobusepois?“

Saks puhleb naerma ja katsub ukse poole saada.

„Deena, Jra, tulge siia,“ tutsub plika: „tulge siia, need pole kellegi tohtri, need on Rab walwe sõdurid.“

Poisid lastwad jalga. Kafarmus suur fip ja naer.

Pärnu nurk.

Meie lastekaitse-ühing lubab minewal jõulul saamata jäänud jahu, mis meie kadakatele jõulupulliks wälja laenatud, ainult siis kätte anda, kui sealt peaks tagasi saama.

Rikka nime wihkawad nüüd kōik suurnikud rohkem kui koer luuawart, mitte sissetulekumaksu lisanormi, küll aga Ameerika kingituste suhtes.

Haganakakku hakatakse suwekuudel, kus ilmad liig kuiwad ja tuulised — toobiga müüma, sest et liig wähe haganate ja saepuru ligilisamise tõttu kakk hästi koos ei seisa ja lendu kipub minema.

Külm on hiljuti wõtnud baadepargi limonaadi pudka plekk-katuse, „Uudise“ kontorist paberossa, niiti ja wiksi, kesknõukogu elektrilambid ja muud. Wiimane wägew tükk loetakse muuseumi wanawarakorjajate arwele.

Wemmal.

„Meie Matsi“ kewade-laulikud.

(Potpourri.)

Oi, kewad laulab õues. Noor arm ju põksub pões.

Kuid sissetulek wäike! Konflikt sest tekkis, äike.

Ma tegin Mannal silmi, tal luuletasin walmi, et palju töotan talle, kui truu ta armsamale. Nüüd wajab kinki Manni. Mul pole taskus penni. . . P. pois.

*

Kewad — wärwid, wikerkaar!

Kewad — armastaja paar!

Kewad — lilled, lõoke, päike,

õnnes tuksuw süda wäike.

Kuid — nüüd puhub wali tuul,

kurjalt ütleb iga huul:

„Pagan wõtku, küll on nali —

ähwardabki tulla tali!“

Kewad — wärwid, wikerkaar?

Päewasündmus, buduaar!

Oswi.

*

Mind kewadpäewad awatlesid mereranda — kui hirw, ma sammud kerged seadsin Tahkuranda,

kus noodas silgu katseks heidet merewette, kus kartul alati lööb rammutoiduks ette, kus Timm-kanaalil Akermanni „käsitudil“ liiw muutub jahuks — lisaks waeste pudil . . . Landschafti worme uhkeid waatlen terwed päewad:

kord „metsasaksa“ tütreaga mind lapsed näewad, kord preilid Simsonid mul päewade programmis, ehk papi tütrele käia aitan karjas, lambis . . . Krell tänupalwes „Saksaajast“ muljeid westab; nüüd aga Paju-Jutsi „terror“ wallas kestab. Ah, naiste hirmutist kui Kalda-Jorsi poleks, idüll mul Tahkurannas mesimagus oleks!

J. Hōbelaisk.

Matemaatika ja elu.

Sawaler: „Juelil asi: mina teinin tuus katstuhat marka, aga sina saad teatris kõigest katstada . . . Ja alati on sinul raha hoopis rohkem, kui minul.“

Dam: „Äi on wäga lihtne: mis sinul wäljamineku hallitaks, on minul sissetuleku hallitaks.“

W. W. r.

Lastekaitse büroos.

„See on suur ülekoorus, et te ise kõik paremad suutäied kinni pistate ja lapsed ilma jätate!”

„Kuidas nii?! . . . Ma ei söö mitte ise oma lõbuks, vaid muretsen oma tulevase lapse eest . . . Ma nägin hiljuti unes, et kurg mulle kahe aasta pärast poisikese toob!”

Kirjanduslik sinfoonia.

(Kattend.)

. . . Ja nad läksid laiali kõik üle maa ning valisid endale töö-põllu ja neid nimetati Noor-Geesti rühmaks.

— Läksid aastad, ja Noor-Geestil oli ju palju poolehoidjaid. Kunstnikud ja kirjanikud saatsid ikka uusi ja uusi „sünnitusi” rahva selka.

G. Suits palus oma patud andeks ja lahkus

kurvalt „värisevate haabade all” rühmast. Tammisaare „Noored hinged” võtsid „pitab sammud” ning põg nesis „üle piiri”, järele jättes ainult — „varjundid”, mille ümber „kärbes” pirsedes viina klaasist weini jõi.

Kuid kaua ei rõõmistanud ta siuralased. Algas lagunemine ka nende hulgas, mida veel siemisi d tülid kiirendasid.

Marie Under tõmbas üles „fiinised purjed” ja kadus, järele jättes ainult weibi piisivahtu. Gallit

ja Wisnapuu rändasid Jeerikusse habet kasvatama: Wisnapuu jättes enda „Amor s“ abitult nool-lasima, mis aga niivõrd nürrib, et kellegile südamesse ei läinud. Saitit lubas mõnes suuremas ajalehes nagu „Postimees“ ja „Päewalht“ tagasitules siuru-laste suremisest õig. pikalt laialt kirjutada millal see tubliste ergatas, et Wisnapuu t. da Jeerikus (habet kasvatamas olles) „kurabi lätlaleks“ sõitmas. Ulfson tõnbas nativilt enda „W. nala-terna“ posti otja ning laulis „Pään sull — mütsi-fene mütta nahast“.

Barbarus, kui õige barbaarlane, määrates meel wõidi ja Alle pögenes „Üksinduse saartel“, kus nagu kuuldi, libedaste laheis b. et lord katoligi papiks ei hakanud, kui taile seda soomitati. Minult Jr. Euglas ja Semper olla k. swanud üle Moor-G. stift ning läbipödenud „Siuru“ ja astuda nagu kuulda, kut uus rühm peaks sündima, lood-tawaste jälle sinna etteotsa. . . Wool.

Kodumaa telegrammid.

Tuigust. Raadio. Samogoni walmistamine jõuab warsti oma täiuse tipule, sest praegu on siitpoolt sel alal eriteadlasi palju Pärnu ülikoolis õppusel. Kui need kursustelt ükskord tagasi tulewad, siis saab Tuigu näha, mis kasu on studeerinud alkohooliteadlastest. Slis pole enam karta, et mõni teraiwake walla-piirist wälja wiikse. Kõik kulub elutilgakese walmistamiseks. Ja kui mõnus on elada, kui sa paraja kilgi pähe wõtad!

Raadio. Tuigu wallanõukogu otsustas kallide maksude ja teenijate palkade ning odawate wiljahindade siunamiseks grammofoni muret-seda. Et aga mainitud tekstiga noote saada ei ole, siis otsustati palwega okkupatsiooni-aegse maaliidu tallu pöörata. Matwei.

*

Uuem leidus. Tartu linnapea abi on uue algupärase leidusega („Postimees“ hom. wälja-
anne nr. 94) maha saanud, mille abil kahte jänest korruga kätte wõib saada: koolisunduse järeleandmata läbiwiimist kindlustades linna-waestest kerge waewaga lahti saada. Selle re-
septi järele peaksid kõik Kooli-Jütsid ja -Man-
nid suure trahwi kartusel oma peakesi maailma
tarkusega edasi täitma, kuna karjalaste kuhu-
seid linnawaesed on sunnitud oma kanda wõtma.
Kahjuks aga peawad linnawalitsuse poolt abi-
sääjad ainult wanad ja wigased raugad olema.
Soowitaw oleks, et selleks praktilised kursused
mainitud suhtes õige kiirelt awataks, sest talu-
matsid ootawad juba wesiste sundega selle
uue ma leiduse tagajärgi. Dr. Homo.

Wale.

Enimest, kes kõneleb ainult tõtt, on hea pidada kontori-teenijaks, asjaajajaks, wõi anda talle sood-sal puhul tütar naisteks. Teistel elu juhtumustel on need inimestama panemalt mitte tarwilikud ja igawad inimesed.

Kui õiglane inimene tuleb teatrist koju, kõne-
leb ta teile täpisealt etenduse siisu, alatas sellest,
kui palju aega wõhet olnud esimese ja teise waatuse
wõhet; peale selle pole teil enam hull a ga tabi-
mist teatrikse wõi kinosse minna, püüdes sellest
ifegi mitte kõnelema.

Kui õiglane inimene loeb romaani ja tie pa-
lute teda siisu jutustada, siis teeb ta seda farnase
täpisealt-siega, et raamatu kirjutajast saab hulga
ajaks teie waenlane.

Tema tänose päewa kirjeldus ühes kõigi atmos-
fääriliste täpialust ga sunnib teid koju jääma
ning alnab sulg ma.

Tõelikult ilustawad elu ainult walelikud. . .
Walelik elab alati ainult sellest, millest ta teile wa-
letab, illatodes teid oma wäljamõt-luatega, kus ta
alati esineb peateg-lasena. Kui ta teile kõneleb an-
tofi, mis sõitnud üle mõne wanamoori, siis tähen-
dab see teda, et tütutoos tabanud färbest.

„Sifin mo,“ kõneleb walelik etspaniswõlt,
„kui äkki lendas auto Wirus ühe wanamoori peal.
Wanamoori pea lendas ühele poole, jalad teisele
poole ja oligi lõpp. . . Seal kargas wanamoor üles
ja karjub — surmuls liisunud! . . . Uju purustub.
Waewalt jõutakse teda rahustada. Wiit- haigema-
jasse. . .“

„Mis sugune hirm“, sõnate teie. „Uju purus-
tud. . .“

„Aga mina“, kõneleb walelik, „ei saanud arg-
likuks. . . Tormasin esle, haarasin hobuse ta nina
alt. . . Beatati. . . Oli otse kapiade all. . .“

„Kes — wanamoor?“

„Mis sugune wanamoor?“ imestab walelik.

„See, kes hobuse alla jäi.“

„Mis suguse hobuse alla? Seal oli ju auto.“

Walelik waitib äkki. Nähtawasti mõistab ta,
et waletanud. Wina oga ütlen, et meie. Geesti.
walelikuldel puudub o'awus waletada. Wale on
kõige suurem kunst, kas wõi sellepärast, et kunst on
— ilus wale. Kui kunstnik joonistab tütarlast ka-
si, wõi kirjaniit kirjeldab wangi, — ei ole tõeli-
kult kumbagi neist olemas, ei wangi, ei tütarlast.
Kõik on fets mõeldud, et ilusti waletada. Kui
kunstnikud ja kirjaniitid on andelad, siis wal tawad
nad nii loomulikult et neid usataks ja kiidetaks.

Kui aga kunstnik joonistab kassi sarwedega —
siis ei usu teda keegi ja ta on walelik.

Geatahtline walelik on alati huwitaw ja sel-
lepärast ma armastan neid. . .

* * *

Geatahtlik walelik tõrwaldab alati oma jutustajaid.
Kõneled-s sell st, kuis ta neiu leopardi lõuge
wahelt päästab, ütleb ta tingimata;

"Ah, kui kadunud Beeter, heasüdamline Smitt ja neeger John, kes kõik suruvad, teile jutustada võiksid, kui weider filmapill see oli. . . Leopard tormas walgepäise Piisa peale ja oleks juba hambad ta kõrri löbnud, kui ma enu: talle nuga rindu poleks jõudnud vi ta. . . Vale seda juhtumist palusin ma Piisa lätt. . . Kuid kollane pal wif surmas teda. . ."

Kui te walelikule ütlete :

"Wabandage . . . Ma olen kujukilt lugenud, et leopard kunagi walgepäiste neiude peale ei torma."

Süis wastab walelik:

"Digus, ma olen sellest lugenud. . . nii teewad India leopardid, kuid see oli Ameerika oma."

Teil jääb üle uskuda wõi walelikult küsida, millal tema, kes ta ainult Eesti keelt mõistab, Ameerikasje jattus.

"Waadate", wastab walelik. "Ma õppisin seal pärismaalaste keelt kõnelema. . . Kui ei usu, siis kuulge! Mu armas daam, ma armastan teid, on pärismaalaste keeli: koi nga palgri turi purunui juruduturr. . ."

Sarnast walelikku teie juba ei taba wale pealt. Sarnaste heatahtliste walelikkude tegewuse paik on ikka ja alati müstilise uduga piiratud. . .

* * *

Hoopis teine iseloom on mitte heatahtliste walelikkude wale. Sarnane walelik kõneleb kujukilt sojinal:

"Käinud nädalal nägin Estoonia kontsertsaalis madu, roomas mööda puud. . . Waatan, ronib kontrapasji süsse. . ."

"Millal see oli?"

"Käinud laupäewal."

"Süis ei olnudki Estoonias kontserti."

"See oli teatri-saalis. . . Mängiti parajaste Maeterlincki. . ."

"Nga draama aegu ei mängi ju orkester."

"Tähendab, ma waletan?"

Waletaja sülgab wihaselt ja ei tahta midagi teada inimejst, kes teda peab walelikuks.

* * *

Wale — see on määratu loow anne. Heasti waletaw naisterahwas teeb sagedasti armastawa inimeje elu paradüüfiks. Maailma kõige parem raamat on wale. . .

Miks me hābeneme waletada?

L. Kr — mann.

Ärimärkused.

Meil Eestis ärimehi, teadagi, on küllalt leida — loe lehestki. Üks sahariiniga ja teine saapamäärega. ning kolmas minupärast lastega, kõik hangeldawad hoolega.

*

Nāe, teada see, et oli Eestis meil üks Inglismees, kel nimi Heyl. Tõepoolest kauples see me riigis õige wahwaste. Ta korjas „wanawara“ endale ja teenis raha nagu wanaste.

Kuid waata, läinud mehikene nüüd, ehk „suurel mehel“ ausam oli püüd, ja järel temast tolm, ning läheb mööda päewa kolm, siis kaob nii mõni uhke mees, kel ärimõtted ainult ees.

*

Waata, lähwad ida poole kaubawagunid. . .
Meie ärimeeeste soole on need miljonid õige tähtsad, kasutoowad, kena wäljawaate loowad.

O s w i.

Alim ettekuulutused mai kuul.

Mai on alati kõige ilusam kuu aastās, selle pärast on õis raatoorium talle lubanud ja tänawu f leks erafi tādāda.

Juudid ja marodöörid sõidawad Haabjalu ja Kuresaare pogridesse (mitt: porid sse) suwitama. Suuremad ninad neist saadetakse Surnumere ääre jool wannidesse, oma raswa läinud kõhte ja rahakotte wāhendama Tallinna turul hakkawad hinnad sell-tõttu kiirelt langema.

Ameerikas hatatakse uulitsaid Eesti kullaga prügittama.

Kärbla elanikkudele toob Mai rõõmu asemel kurbust: kõil Narwa kalemisaks b koliwad Kärbla ja lubawad wabriku kaima panna, ajawad selle asemel aga ainult Hiitus sõõgitraami kulliks ja õgimad wiimased liha ja wõi natukesed nahka. Hiidlastele oleks parem, kui Mai saats kalendrist hoopis wäljalustutud.

W. W. er.

Kaks kanget.

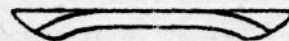
"Uski-ruski susla" wagunis istuwad juhtumisi kõrwuti adwokaat ja pastor.

Pastor, lugedes ajalehte, jääb tukkuma ja pillab lehe põrandale. Kellegi wāike sülekoer tarwitab silmapilku ja asub agaralt ajalehte nuuskima.

Adwokaat waatab, waatab ja sõnab: „Loo ja õpi, taksi, saad õpetajaks!"

"Kui läbi kukud, saad adwokaadiks!" wastab pastor uniste silmadega teise kõige suuremaks üllatuseks.

August Brawó.

Kure liit.

Et abortide tegemist takistada ja sündimiste arvu kahanemisele piiri panna, asutakse lähemal ajal uus kaitseliit, kes ses suhtes walwust peab. Iga kaitseliitlane, kes vähemalt kümme aborti tegemist on suutnud takistada, võib tulewase riigi presidendil kohale kanditeerida.

Järgmine „Meie Mats“, nr. 65 ilmub laupäewal, 15. mail.